

19 nov 2024 -08:48

Het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens lanceert een onderzoek naar de niet-uitvoering van rechterlijke beslissingen

Maandag 18 november 2024 heeft het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM) een bevraging gelanceerd die gaat over de toenemende tendens van de Belgische overheid om geen gevolg te geven aan beslissingen van rechters die hen veroordelen. Het onderzoeksrapport zal aan het federaal parlement worden bezorgd.

Al meerdere jaren stelt het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM) vast dat de overheid niet altijd gevolg geeft aan beslissingen van hoven en rechtbanken die hen veroordelen. Deze tendens wordt sterker, wat het FIRM onrustwekkend vindt omdat het de scheiding der machten aantast, een basisprincipe van de democratie.

Opgangcrisis: bijna 10.000 veroordelingen

Het meest bekende voorbeeld gaat over de opvangcrisis waarin de federale overheid systematisch weigert om asielzoekers een opvangplaats te geven. Sinds januari 2022 leverde dat België in totaal bijna 10.000 niet-uitgevoerde veroordelingen op. Al in 2023 wees het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op de "systemische tekortkoming" van de Belgische overheid en haar onvermogen om haar eigen wetten na te leven. Maar het niet-respect voor rechterlijke beslissingen raakt ook tal van andere domeinen zoals de overbevolking in gevangenissen en de geluidsoverlast van de nationale luchthaven in Zaventem.

Martien Schotsmans, directeur van het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens: "Wat is een rechterlijke beslissing waard als ze niet wordt uitgevoerd? De overheid heeft een voorbeeldrol. Als zelfs zij de rechterlijke beslissingen niet respecteert, kan dat zorgen voor een gevoel van onrechtvaardigheid bij burgers en een verlies van vertrouwen in ons democratisch systeem. Het is onze taak te waken over de mensenrechten, dus hebben we beslist om een bevraging op te starten."

||
Als zelfs de overheid de rechterlijke beslissingen niet respecteert, kan dat zorgen voor een gevoel van onrechtvaardigheid bij burgers en een verlies van vertrouwen in ons democratisch systeem. ||

Martien Schotsmans
Directeur van het FIRM

10 jaar aan beslissingen

Het FIRM besliste een bevraging op te starten om de omvang en impact van het probleem te onderzoeken en indien nodig aanbevelingen voor te stellen. Het onderzoek richt zich op uitspraken van Belgische rechtbanken van 2014 tot 2024. Het gaat dan om uitspraken waarin de overheid wordt veroordeeld, maar die niet werden uitgevoerd door de Belgische overheid. De beslissingen van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens maken geen deel uit van het onderzoek omdat hiervoor een specifieke opvolging is voorzien binnen de Raad van Europa.

Advocaten, magistraten, academici, openbare instellingen en middenveldorganisaties wijzen er regelmatig op dat rechterlijke beslissingen in België niet worden gerespecteerd.

Op maandag 18 november heeft het FIRM een brede bevraging verspreid onder advocaten in België, die vanop de eerste lijn hun ervaringen kunnen delen. Het FIRM zal ook middenveldorganisaties consulteren.

Het onderzoeksrapport zal worden bezorgd aan het federaal parlement.

Website van het FIRM

Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering
van de Rechten van de Mens
Leuvenseweg 48
1000 Brussel
België
<https://www.firm-ifdh.be>
info@firm-ifdh.be

Jolien Carnel
Communicatiemedewerker
+32 479 86 88 23
jcar@firm-ifdh.be

Pierre Charlot
Communicatie
+32 479 88 64 62
pierre.charlot@firm-ifdh.be